

Sygn. akt IV U 176/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Maja Snopeczyńska

Protokolant : Małgorzata Nazarko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lutego 2019 roku w Ś.

sprawy z odwołania **M. D.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawie (...)

o zwrot zasiłku chorobowego

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...) w ten sposób, iż stwierdza, że wypłacony zasiłek chorobowy opisany w decyzji nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia i ustala brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego opisanego w tej decyzji.

UZASADNIENIE

Powódka M. D. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 30 kwietnia 2018 roku, zobowiązującej powódkę do zwrotu zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 1.317,67 zł. W uzasadnieniu powódka wskazała, że nie została pouczona o braku prawa do pobierania zasiłku, nie złożyła nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów; wniosek o naliczenie świadczenia emerytalnego był złożony 27 października 2017 roku a więc po ustaniu prawa do świadczenia chorobowego.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu powołano podstawę prawną decyzji, podnosząc, iż powódka mimo przyznania prawa do emerytury w okresie niezdolności do pracy pobierała zasiłek chorobowy.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

Powódka M. D. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym.

W okresie ubezpieczenia powódka miała orzeczoną niezdolność do pracy i do dnia 6 czerwca do 23 października 2017 roku pobierała zasiłek chorobowy.

27 października 2017 roku powódka złożyła wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 21 listopada 2017 roku powódce przyznano świadczenie emerytalne od dnia 1 października 2017 roku.

Decyzją z dnia 30 kwietnia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. zobowiązał powódkę do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 1.317,67 zł za okres od 1 do 23 października 2017 roku.

Dowód: akta ZUS – w załączeniu.

akta związane z przyznaniem emerytury - w załączeniu

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zważył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1778) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Zgodnie zaś z art. 84 ust 2 powyżej cytowanej ustawy za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważane są:

1) świadczenia, które zostały wypłacone pomimo zaistnienia okoliczności powodujących:

a) ustanie prawa do świadczeń,

b) wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części,

jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Przepis ten, ustanawiając obowiązek zwrotu świadczenia przez osobę, która pobrała nienależne świadczenie, wskazuje istotną cechę nienależnie pobranego świadczenia w ujęciu u.s.u.s, tj. świadomość (złą wiarę) osoby pobierającej świadczenie co do nieprzysługiwania tego świadczenia w całości lub w części od początku albo w następstwie później zaszłych zdarzeń. Obowiązek zwrotu świadczenia obciąża więc tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze, mając świadomość jego nienależności. Dotyczy to zarówno osoby, która została pouczona o okolicznościach dotyczących braku prawa do pobierania świadczenia (art. 84 ust. 2 pkt 1 u.s.u.s.), jak i osoby, która uzyskała świadczenie na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenie (art. 84 ust. 2 pkt 2 u.s.u.s.). Świadomość nienależności świadczenia może mieć źródło w pouczeniu udzielonym przez organ rentowy co do okoliczności powodujących konieczność zwrotu świadczenia bądź też może wynikać z zawinionego działania osoby, która spowodowała wypłatę świadczeń.

W orzecznictwie sądowym, dotyczącym problematyki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, ugruntowany jest pogląd o możliwości domagania się przez organ rentowy zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wówczas, gdy ubezpieczonemu można przypisać złą wolę, przy czym dla ustalenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, decydujące znacznie ma świadomość i zamiar ubezpieczonego, który pobrał świadczenie w złej wierze.

W niniejszej sprawie nie można uznać, by powódka pobrała świadczenie w złej wierze, albowiem nie zostały spełnione przesłanki z art. 84 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 13 października 1998 roku. W tym miejscu wskazać należy, że pouczenie osoby pobierającej świadczenie o okolicznościach powodujących ustanie prawa do świadczenia albo wstrzymania wypłaty świadczenia w całości lub części ma doniosły charakter z uwagi na fakt, iż przesądza

o świadomości ubezpieczonego pobrania świadczenia bez podstawy prawnej. Powinno ono zawierać informację o okolicznościach, których wystąpienie spowoduje brak prawa do świadczenia lub wstrzymanie jego wypłaty w całości lub części oraz zobowiązanie powiadomienia organu rentowego o zajściu ww. okoliczności. Obowiązek udzielenia pouczenia obciąża organ rentowy, który w przypadku sporu zobowiązany jest do wykazania skutecznego doręczenia prawidłowego pouczenia adresatowi. W przypadku braku potwierdzenia doręczenia przesyłki zawierającej stosowne pouczenie organ rentowy skuteczność doręczenia może wykazywać innymi dowodami.

Strona pozwana nie wykazała natomiast, aby powódka pouczona została o braku prawa do pobierania świadczeń, bowiem w aktach organu rentowego brak jest jakiegokolwiek decyzji zawierającej pouczenie, z którego wynikałoby kiedy i w jakich okolicznościach następuje zwrot nienależnie pobranych świadczeń, zaś powódka podniosła w odwołaniu, że nie została o tym pouczona.

Ponadto nie można pominąć okoliczności, że oba świadczenia (zasiłek chorobowy i emerytura) były przyznane przez ten sam organ, tym samym nie można powódce stawiać zarzutu, że mogła mieć świadomość, że zasiłek chorobowy jest wypłacany nieprawidłowo lub że powódka złożyła nieprawdziwe oświadczenia. podkreślić należy, że zasiłek chorobowy powódka pobierała do 23 października 2017 roku, zaś wniosek o emeryturę złożyła w dniu 27 października 2017 roku (wypełniony 26 października 2017 roku). Tym samym powódka nie zaznaczyła, że pobiera zasiłek, bo już w tej dacie zasiłku takiego nie pobierała. Nie można twierdzić, że powódka pobierała nienależny zasiłek ze świadomością, że jest to świadczenie nienależne, skoro w chwili pobierania tego zasiłku powódka jeszcze nawet nie złożyła wniosku o emeryturę. Trudno więc zarzucać powódce złą wolę skoro w okresie pobierania zasiłku chorobowego nie miała świadomości o przyznanej emeryturze, a nawet o nią nie wnioskowała. Ponadto nie sposób nie podkreślić, że to strona pozwana wydawała decyzje zarówno określające okres otrzymywania zasiłku chorobowego, jak i daty od kiedy przyznano powódce emeryturę. Słusznie podniosła powódka w odwołaniu, że nie wskazywała proponowanej daty przyznania świadczenia emerytalnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż brak było materialnej podstawy żądania od powódki zwrotu zasiłku chorobowego i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, ustalając jednocześnie brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego opisanego w zaskarżonej decyzji.